

پنجشنبه 19 دی 1398 - 13 جمادی الاول 1441 - 9 ژانویه 2020

رحلت حکیم برجسته "استاد سید کاظم لواسانی" (1353 ش)

رحلت حکیم برجسته "استاد سید کاظم لواسانی" (1353 ش)، حجت الاسلام والمسلمین استاد سید کاظم حسینی لواسانی معروف به "عصار" دانشمند و حکیم برجسته مسلمان در حدود سال 1263 ش (1302 ق) در خاندانی فرهیخته در کاظمین به دنیا آمد. در حالی که یک سال داشت، پدرش او را به تهران آورد و سید کاظم از آن پس به تحصیل علم پرداخت. وی دارای هوشی سرشار و استعدادی خدادادی بود به طوری که در سه سالگی به قرائت قرآن و فراگیری ادبیات فارسی و تعلیم خط پرداخت و در پنج سالگی تمام قرآن را از حفظ نمود. استاد عصار سپس راهی اصفهان شد و در آنجا به تحصیل فلسفه مشغول شد. وی پس از مدتی به تهران بازگشت و نزد استادان این شهر، فلسفه، عرفان و فقه آموخت و به مدارج والای علمی دست یافت. استاد سید کاظم لواسانی در سال 1290 ش به عتبات رفت و پس از بهره‌رسانی از عالمان آن دیار همچون شیخ الشریعه اصفهانی، آقاضیاءالدین عراقی و میرزا محمدتقی شیرازی موفق به اخذ اجتهاد گردید. ایشان پس از اقامت ده ساله در عراق، مجدداً به تهران مراجعت نمود و در مدرسه سپهسالار، به تدریس فلسفه مشغول شد. وی همچنین مدتی در اروپا به سر برد و به زبان فرانسه تسلط پیدا کرد. از این عالم و مدرس بزرگوار آثاری بر جای مانده که تفسیر سوره حمد و کتاب علم الحدیث از آن جمله‌اند. استاد سید کاظم عصار سرانجام در نوزدهم دی ماه 1353 ش برابر با 26 ذی‌الحجه 1394 ق در نود سالگی بدرود حیات گفت و در حرم عبدالعظیم (ع) به خاک سپرده شد.

قیام خنثی، مردم قم در اعتراض به حاکم مقاله ساهاک علیه امام خمینی (ره) (1356 ش)، نخستین تظاهرات گسترده و شکوهمند مردم مسلمان ایران بر ضد رژیم پهلوی، پس از قیام 15 خرداد 42، در 19 دی 1357 ش در شهر مقدس قم برگزار شد و بدین گونه، پس از چهارده سال، مردم انقلابی ایران، بار دیگر با روحیه‌ای انقلابی و عزمی استوار، فریاد درود بر خمینی سر دادند. واقعه 19 دی 1356، سرآغاز مرحله نوین انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) علیه نظام استبدادی و استکباری پهلوی بود. این تظاهرات بدین علت روی داد که رژیم منفور شاه در 17 دی ماه (سالروز کشف حجاب) با درج مقاله‌ای در روزنامه اطلاعات، امام خمینی (ره) را که در آن زمان در نجف اشرف در حال تبعید بودند، مورد توهین قرار داد و همین امر موجب اظهار نگرانی و اعتراض دسته‌جمعی فضلا و طلاب حوزه علمیه قم گردید. آنان با تعطیل نمودن درس‌ها به منازل مراجع تقلید و مجتهدان نامدار رفته و با آنها اعلام همدردی نمودند. روز بعد، بازار قم نیز تعطیل شد و افراد کثیری از دانش‌آموزان، دانشجویان و بازاریان و متدینان شهر با روحانیت همراه شده و به حرکت اعتراضی خویش ادامه دادند. ایادی رژیم که تحمل اعتراضات مردمی را نداشتند، صدای آنان را با گلوله پاسخ گفتند. در نتیجه، از سوی مزدوران رژیم پهلوی، تیراندازی به مردم از چهار راه فاطمی (شهداء کنونی) آغاز گشته و تعداد زیادی شهید و زخمی شدند.

آغاز عملیات بزرگ کربلای 5، در شلمچه و شب 9، بصره (1365 ش)، عملیات بزرگ کربلای 5 با رمز یا زهرا (س) از جبهه جنوب شلمچه و شرق بصره در منطقه‌ای به وسعت 150 کیلومتر مربع، با هدف آزادسازی شلمچه، جزایر و مناطق شرق بصره، انهدام ماشین جنگی عراق، پاسخ دندان‌شکن به شرارت‌های دشمن در بمباران مناطق مسکونی، در سه مرحله، از نوزده دی سال 1365 با 22 لشکر از سه قرارگاه آغاز شد و تا 8 اسفند آن سال به مدت پنجاه روز به طول انجامید. عملیات کربلای 5، در شرایطی انجام گرفت که رژیم صدام قصد داشت با تبلیغات گسترده در میان حامیانش، نسبت به قدرت مقاومت ارتش عراق در برابر تهاجمات برق‌آسای رزمندگان اسلام، امیدی کاذب ایجاد کند. در این عملیات، قوی‌ترین پدافند دشمن که با کمک مستشاران خارجی ایجاد شده بود تا عمق 9 کیلومتری خاک عراق در هم شکسته شد و دشمن برای مقابله با تهاجم برق‌آسای رزمندگان اسلام، 140 تیپ را به این منطقه اعزام کرده بود که از این میان 81 تیپ و گردان به طور کامل و 34 تیپ دیگر به میزان 50 درصد آسیب دیدند. در این عملیات ده درصد از نیروهای هوایی عراق منهدم و سنگین‌ترین تلفات انسانی به ارتش دشمن وارد گردید. نتایج عملیات بزرگ کربلای 5: تلفات نیروی انسانی دشمن: 2700 اسیر و چهل هزار نفر کشته و زخمی. سایر نتایج: به تصرف درآمدن 150 کیلومتر مربع از جمله پاسگاه‌های بویان، شلمچه، کوت سواری و خین و همچنین جزایر بوارین و ام‌الطویل، کانال پرورش ماهی و چندین روستا در نتیجه استقرار نیروهای اسلام در 10 کیلومتری بصره. تجهیزات و امکانات: تانک و نفربر: 700 دستگاه انهدامی، 220 دستگاه اغتنامی، هواپیما: 80 فروند انهدامی، توپ صحرایی: 250 قبضه انهدامی، 85 قبضه اغتنامی و 400 دستگاه سایر ادوات جنگی، انهدامی، خودرو: 1500 دستگاه انهدامی، 500 دستگاه اغتنامی، وسایل مهندسی: 100 دستگاه اغتنامی، توپ ضد هوایی: 120 قبضه انهدامی، 100 قبضه اغتنامی.

آغاز هفته اهدای کتاب، به توجّه به تأکید قرآن مجید و سیره پیشوایان، به ویژه با وجود برخی مسایل از قبیل تهاجم فرهنگی و تأثیر آموزش در پیشرفت اجتماعی - فرهنگی کشور، ترویج فرهنگ مطالعه از ارزش‌های دینی و ملی به شمار می‌آید. در روایات اسلامی، به اصل هدیه دادن، به منظور افزایش محبت، بسیار تأکید و سفارش شده است. به یقین اگر در کنار سایر

شمادت حضرت فاطمه (س)؛ زهرا (س) "به واته" (911)، روز شهادت حضرت فاطمه (س)؛ زهرا (س) مورد اختلاف مورخین است و یکی از این موارد، سیزدهم جمادی الثاني می باشد. فاطمه (س) پس از پدر بزرگوار خود، روز به روز بدنش رو به ضعف و سستی می راند؛ گرایید. پیوسته سوخته دل و اشک ریزان بود و در فراق پدر می گریست. پس از به خلافت نشستن ابوبکر، خواستند تا از امام علی (ع) برای ابوبکر بیعت بگیرند که در این مسیر حضرت زهرا (س) مخالفت کرده و به آتش کشیده شدن در خانه (س) آن حضرت و وقایع بعدی انجامید. حضرت زهرا (س) پس از رحلت رسول خدا (ص) از مردم آزار بسیار دید. به خانه (س) اش هجوم برده و کودکش را سقط کردند. در اثر ضرباتی که به آن حضرت وارد شد، حضرت زهرا (س) این نور چشم پیامبر و پاره (س) تن رسول خدا، پس از تحمل روزها بیماری، به پدر بزرگوار خود، ملحق گشت. به وصیت آن حضرت، محل دفن وی مخفی می باشد. گرچه اقوالی در این باره است، از جمله این که شیخ صدوق مرقد مؤثر آن بانو را خانه (س) آن حضرت می داند که اکنون جزء مسجد می باشد. این قول را دیگران نیز تایید کرده اند.

کشته شدن "ابراهیم بن مالک اشتر" در نزد با خاندان اموی (71 ق)، ابراهیم فرزند مالک اشتر نخعی، هنگام قیام مختار بن ابوعبیده (س)؛ ثقفی برای خونخواهی امام حسین (ع) با او بود و در سال 67 ق به سرداری لشکر منصوب گردید. ابراهیم از طرف مختار، مأمور تصرف موصل شد و سپاه شام را که از طرف خلیفه (س) اموی آمده بودند شکست داد. او عبیدالله بن زیاد، حاکم کوفه در زمان واقعه (س)؛ کربلا را به قتل رساند و تعدادی از گشتندگان امام حسین (ع) و یاران او را از دم تیغ گذراند. ابراهیم بن مالک با دستگیری و قتل مختار توسط مُصعب بن زُبیر، به مُصعب پیوست و به دولت ابن زُبیر خدمت کرد. سرانجام، هنگامی که عبدالملک بن مروان، خلیفه (س) اموی، لشکری برای نبرد با سپاه ابن زبیر به عراق فرستاد، ابراهیم بن مالک در این جنگ کشته شد.

وفات محقق حله، دانشمند حلی (س)؛ الف (9676)، افرادی که در رشته های مختلف علوم به بررسی و پژوهش عمیق پرداخته و در این راه رنج بسیار کشیده و در نتیجه، نوآوری ها و ابتکاراتی داشته اند را محقق می نامند. نخستین (س)؛ بار که اصطلاح محقق در علوم اسلامی متداول شد و اولین شخصیتی که لقب محقق گرفت، استاد بزرگ و فقیه عظیم (س)؛ الشان، ابوالقاسم جعفر بن حسن معروف به محقق حلی بود. او محقق علی (س)؛ الطلاق است یعنی هرگاه - به (س)؛ طور مطلق - محقق گفته می شود مراد و مقصود، آن بزرگوار است. وی در سال 602 هجری قمری در شهر حله آن (س)؛ هنگام که کشور اسلامی، رنج فاجعه ها و بلاهای دولت عباسی و هم (س)؛ چنین خرابی ها و ویرانی (س)؛ های مغول را با شدت و سختی تحمل می کرد، چشم به جهان گشود. محقق حلی کسی است که شهرت علمی او از لقبش نمایان است. او بحق شایستگی این لقب را دارد. زیرا در دوران خود، گذشته از این (س)؛ که بزرگ ترین فقیه و دانشمند شمرده می شد، کتابی در فقه نوشت به (س)؛ نام شرائع الاسلام فی معرفة الحلال و الحرام که معروف به کتاب شرایع است و این اولین (س)؛ بار بود که فقه به این صورت منظم و مرتب درمی (س)؛ آمد و شاید اگر نام ایشان بر کتاب نبود کسی تصور نمی کرد چنین کتابی در اوایل قرن ششم هجری نوشته شده باشد. علامه حلی خواهر زاده محقق حلی است، هنگامی که از او سؤال می کنند: نظر شما درباره محقق چیست؟ در جواب می نویسد: «انه کان افضل اهل عصره فی الفقه او برترین و شایسته ترین شخصیت زمان خود در فقه است.» شاید به نظر برسد که این سخن علامه حلی جامع ترین وصف و تعریف باشد ولی می بینیم یکی از فقه های شیعه (شیخ حسن فرزند شهید ثانی، صاحب معالم) از این سخن علامه انقاد کرده و می گوید: «اگر قید اهل زمانه را برداشته بود بهتر و صحیح تر بود زیرا من در زمان خودمان نیز همانند او فقیهی نمی شناسم. یعنی او بالا ترین فقیهی است که (تا زمان صاحب معالم) عالم فقاقت به خود دیده است.» ابن داود حلی در کتاب رجال خود چنین می نویسد: «جعفر بن حسن... حلی محقق، امام، علامه و یگانه شخصیت زمان خود، سخنوری همانند او نیست. او کسی است که با دلیل و برهان خصم را به سکوت و خضوع وامی (س)؛ دارد. تستری در قاموس الرجال می نویسد: «او نخستین کسی است که کتاب (س)؛ های فقهی را به روش و ترتیب متأخرین درآورد. او در کتاب شرایعش نخبه آنچه در کتاب نهاده شیخ طوسی آمده گردآوری کرده است.» کوتاه سخن این (س)؛ که محقق حلی اولین فقیهی است که در تحقیقات فقهی نبوغ داشته و نوآوری نموده و تحقیق کرده است. و آنچه او را در تاریخ فقه اسلامی هم (س)؛ چون ستاره ای درخشان و فروزان نگهداشته دو چیز است: ۱- تحقیقات و تألیفات علمی او که همیشه زنده و جاوید است و نسل (س)؛ های متوالی همواره از این منبع زلال استفاده کرده و می کنند. ۲- تربیت شاگردان برجسته و ممتازی که جامع علم و عمل بودند و رهبری دین و دنیای مردم را در دست داشتند.» در زمان محقق حلی حوزه علمیه به شهر حله منتقل شد و حرکت علمی رونق خاصی پیدا کرد. انبوهی از شاگردان بافضیلت در محضر درس استاد حاضر می شدند و در اعلام العرب نقل شده است که: «محقق حلی بیش از چهارصد مجتهد شایسته و مبرز به عالم اسلامی تحویل داد و این برای هیچ (س)؛ کس قبل از ایشان سابقه نداشته است.» گرچه محقق حلی استاد بزرگ فقه و اصول است ولی شخصیت علمی او منحصر در این دو علم نیست بلکه او مجموعه ای از علوم و فضائل بود. در عقائد و ادبیات و منطق و حکمت نیز بالا ترین بهره را داشت. فکری روشن و هوشی سرشار داشت که در برابر هیچ سؤالی خم به ابرو نمی آورد و چنان حاضر جواب بود که گوئی مدت ها در جواب اندیشیده و فکر کرده است. هنگامی که دانشمند عالی (س)؛ قدر، خواجه نصیرالدین طوسی به عراق آمده بود، برای دیداری از حوزه علمیه به حله رفت و در محضر درس محقق حاضر شد. محقق برای تعظیم و تقدیر از مقام شامخ خواجه، درس را قطع کرد ولی خواجه از او خواست درس را دنبال کند. بحث استاد به اینجا کشیده شد که: برای اهل عراق مستحب است در

تولد "احمد سکوت‌ه" همد نامدا، کیش، افریقای غربی، گینه (1922م) (ک: 26 مارس)، پدر بزرگ احمد یک جنگجوی بزرگ قبیله ساموری بود. گینه در آن زمان جزو مستعمرات فرانسه در افریقای غربی محسوب می‌شد. سکوت‌ه در جوانی کارمند اداره پست و تلگراف و تلفن بود. در سال 1945 میلادی در تشکیل اتحادیه کارکنان اداره پست و تلگراف و تلفن مشارکت کرد و سپس دبیرکل این اتحادیه شد. در سال 1952 میلادی سکوت‌ه به ریاست حزب دموکراتیک گینه انتخاب گردید که شعبه محلی حزب تجمع دموکراتیک افریقای محسوب می‌شد. او دولت استعماری فرانسه را ناگزیر کرد تا در مقابل اجرای قانون کار در گینه تسلیم شود. در سال 1956 میلادی سکوت‌ه به عنوان نماینده مجمع ملی و در نوامبر سال 1957 میلادی به عنوان نایب رئیس شورای دولتی گینه انتخاب شد. در جریان همه پرسی 28 سپتامبر سال 1958 میلادی سکوت‌ه به پیشنهاد تشکیل یک جامعه فرانسوی گینه ای پاسخ منفی داد. در روز 2 اکتبر سال 1958 میلادی گینه به استقلال دست یافت. گینه نخستین مستعمره فرانسه بود که به طور مسالمت آمیز مستقل شد. احمد سکوت‌ه در روز 15 ژانویه سال 1959 میلادی به مقام ریاست جمهوری گینه انتخاب گردید. او با کشورهای سوسیالیستی روابط نزدیکی برقرار کرد و یک حکومت مارکسیستی با حزب واحد را تشکیل داد. روابط میان پاریس و کوناکری بین سال‌های 1965 تا 1975 میلادی به طور کامل قطع شدند. در اواخر سال‌های دهه 1970 میلادی احمد سکوت‌ه در سیاست مارکسیستی خود تعدیل کرد و به کشورهای اسلامی نزدیک شد. به این ترتیب، در روز 9 دسامبر سال 1922 میلادی احمد سکوت‌ه پدر استقلال کشور گینه که به گینه کوناکری نیز مشهور است متولد شد. احمد سکوت‌ه پس از این که در سال 1959 میلادی به قدرت رسید در 5 نوبت متوالی به مقام ریاست جمهوری انتخاب گردید. سکوت‌ه در مدت 25 سالی که در قدرت بود، حکومت وحشت را در کشورش برقرار ساخت. سرانجام، احمد سکوت‌ه در روز 24 مارس سال 1984 میلادی درگذشت.

درگذشت "ما، که پوله" ستاح و جهانگد شهید ایتالیایی (1324م) مارکو پولو، جهانگرد بلند آوازه ایتالیایی در 15 سپتامبر سال 1254م در ونیز در ایتالیا به دنیا آمد. وی از نوجوانی شوق دیدار جهان را داشت و همین شور و شوق باعث شد که سفر تاریخی خود را در 24 آوریل 1271م شروع کند. مارکو پولو در آن زمان هفده ساله بود که به همراه پدر و عمویش سفر پرماجرا و طولانی خود را به آسیا آغاز کرد. این جهانگرد ونیزی در سفر تاریخی 24 ساله خود، از تعدادی از کشورهای آسیا و به ویژه چین دیدن کرد. او در چین مورد عنایت و توجه قوبیلای خان مغول قرار گرفت و از جانب خان مغول برای برخی از امور، مأموریت یافت. مارکوپولو در سال 1295م به زادگاهش ونیز بازگشت. با این حال طولی نکشید که مارکو پولو در جریان یک جنگ دریایی به اسارت درآمد و زندانی شد. وی در زندان فرصت یافت تا مشاهدات خود را در کتابی تحت عنوان عجایب به رشته تحریر درآورد و همین اثر موجب شهرت جهانی او شد. مارکو پولو در این کتاب مشاهداتش را از دربار امپراتور سرزمین‌های آسیایی به تفصیل شرح داده است. این کتاب بعدها مورد استفاده بسیاری از مورخان قرار گرفت و در دوره رنسانس منبع اصلی اطلاعات درباره مشرق زمین بود. مارکو پولو در این کتاب اخباری از واقعیات مشرق زمین به ویژه چین را نگاشته بود و مسائلی از قبیل پول کاغذی، پل‌های بلند، نیروهای امنیتی، پست، نظافت و بهداشت و حکومت را مطرح کرد. اما این نکات برای اروپائیان نیمه وحشی و نادان قرن سیزدهم، باورکردنی نبود. از این رو، ونیزیان، مردان خانواده پولو را مورد تمسخر قرار دادند و دروغزن و گزافه‌گو خواندند. در اواخر عمر مارکو پولو، از او خواستند که مطالب دروغ سفرنامه‌اش را معلوم کند ولی او جواب داد که همه مطالب درست است و سرزمین چین، عجایبی بیش از این دارد. مارکو پولو سرانجام در 9 ژانویه 1324م در 70 سالگی درگذشت.

وسایل، کتاب نیز به عنوان نیازی اساسی برای ارتقای سطح فرهنگ، به عنوان هدیه بین مردم رد و بدل شود، منافع بی شماری از این جهت عاید خود آنها و جامعه می‌گردد. به منظور ترویج فرهنگ اهدای کتاب و همچنین گسترش کتاب خانه‌های عمومی، از 19 تا 25 دی ماه، به عنوان هفته اهدای کتاب نام‌گذاری شده است. قبله مقدرای به طرف چپ میل کنند. خواجه پرسید: وجهی برای این استحباب نیست زیرا اگر تیا سر (میل به طرف چپ) از قبله به غیر از قبله باشد حرام است و اگر از غیر قبله به طرف قبله باشد واجب است. محقق در پاسخ گفت: تیا سر از قبله به قبله است. خواجه ساکت شد. بعد از این محقق کتاب جالبی پیرامون همین مسأله نوشت و برای خواجه نصیرالدین طوسی به ایران فرستاد. که خواجه نیز تحسین و تقدیر کرد. این بزرگمرد با این‌که همه عظمت و جلال به اندازه ای متواضع و فروتن بود که یکی از شاگردانش قصیده ای در ستایش و مدحش سروده و برای او ارسال می‌دارد و با این‌که در آن اشعار چیز جز واقعیت نبوده ولی محقق در جواب او قصیده ای سروده و ضمن تشویق و تقدیر از او می‌نویسد: من نمی‌دانم چه او را وادار کرده که باری سنگین بر دوش من بگذارد. درحالی‌که مردان روزگار نمی‌توانند این بار را حمل کنند بلکه کوه‌ها نیز از زیر این بار شانه خالی می‌کنند با این‌که من می‌دانم او به برادران و دوستانش شفیق و مهربان است... کتاب «شرایع» زنده ترین و ارزنده ترین اثری است که از محقق حلی به یادگار مانده و در تاریخ جاوید خواهد ماند. با الفاظی کم و عباراتی شیوا و سبکی روان و نظم و ترتیبی بی سابقه و خلاصه روشی جالب و جدید در فقه، محقق حلی این کتاب نفیس را نوشت و مجموعه ابواب فقه را زیر چهار عنوان قرار داد: ۱- عبادات ۲- عقود ۳- ایقاعات ۴- احکام. ۴۸ کتاب فقهی به‌رلم؛ طور تفصیل در این چهار عنوان آمده و کلیات مسائل مربوط به این ها را محقق در «شرایع» جمع‌رلم؛ آوری نموده است. هریک از این ابواب فقهی را نیز به ارکان یا فصل‌ها و مقدمات

تقسیم نموده و هریک از این ارکان و فصل ها نیز به بخش‌های مختلف تقسیم می شود که گاهی هر جزء از این ها بحث خاص خود دارد. این کتاب از آن زمان تاکنون همواره مورد توجه و علاقه فقها و مجتهدین بوده است. شیخ جعفر بن شیخ حسن حلی معروف به «محقق حلی»، سرانجام پس از هفتاد و چهار سال تلاش بی وقفه در راه خدمت به اسلام و مسلمین و ترویج احکام آل‌محمد (ص)، در سال ۶۷۶ هجری قمری چشم از جهان فانی فروبست و زندگی جاویدان را آغاز کرد.